

INESJOURNAL

ULUSLARARASI EĞİTİM BİLİMLERİ DERGİSİ
THE JOURNAL OF INTERNATIONAL EDUCATION SCIENCE

Yıl: 2, Sayı: 3, Haziran 2015, s. 16-29

İsmail YÜKSEL¹, M. Bahaddin ACAT², Yusuf AY³, Leman PEHLİVAN⁴

DEĞERLENDİRME YETERLİKLERİ VE TUTUM ÖLÇEĞİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI⁵

Özet

Araştırmanın amacı öğretmen ve öğretmen adaylarının değerlendirme yeterliklerini ve tutumlarını belirlemek amacıyla geçerli ve güvenilir bir ölçek geliştirmektir. Deneme formu için 24 madde, alan yazın taranarak oluşturulmuş uzman görüşlerine başvurulmuştur. Form Eskişehir ilinde görev alan 48 öğretmene ve 218 öğretmen adayına uygulanmıştır. Elde edilen veriler için açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Faktör analizi sonucunda işlemeyen 2 madde ölçekten çıkarılmıştır. Faktör yükleri .479 ile .755 arasında değişen 22 madde ölçeği oluşturmuştur. Döndürme işlemi sonucunda ölçeğin 4 faktörden oluştuğu görülmüştür. Bu faktörler; “Değerlendirme Yeterliklerini Tanımlama”, “Değerlendirme Yeterlikleri”, “Olumsuz Değerlendirme Tutumları” ve “Olumlu Değerlendirme Tutumları”dır. Ölçeğin Cronbach Alpha iç güvenirlik katsayısı .84 olarak bulunmuştur. Ölçeğin açıklanan varyans değeri 48.435 olarak belirlenmiştir. Ölçeğin madde-toplam test korelasyon değerlerinin .287 ile .609 arasında değiştiği görülmüştür. Sonuç olarak 5’li likert yapıda 4 faktörlü “Değerlendirme Yeterlikleri ve Tutum Ölçeği” geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Değerlendirme yeterlikleri, tutum ölçeği, öğretmen, öğretmen adayları

EVALUATION COMPETENCIES AND ATTITUDE SCALE: VALIDITY AND RELIABILITY STUDY

Abstract

The aim of the research is to develop a reliable and valid scale to determine teacher and teacher candidates' evaluation competencies and attitudes. After literature review 24 items were created and consulted for experts' opinion. The final version of the form was applied to 48 teachers and 218 teacher candidates in the province of Eskişehir. Factor analysis was conducted for the data. According to the results of factor analysis, unhandled 2 items were removed from the scale. The scale consisted of 22 items, ranging from factor loadings .479 with .755 As a result of the rotation of the scale, it was composed of four factors. These factors are "Identification of Evaluation Competence", "Evaluation Competencies", "Negative Evaluation Attitudes" and "Positive Evaluation Attitudes". Cronbach's alpha

¹ Doç. Dr. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, iyuksel78@gmail.com

² Prof. Dr. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, bacat@ogu.edu.tr

³ Arş. Gör. Dr. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, yusufmoon@hotmail.com

⁴ Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, lemanpehlivan@gmail.com

⁵ Bu makale “The International Symposium on Changes and New Trends in Education” da sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Değerlendirme Yeterlikleri Ve Tutum Ölçeği: Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması

internal reliability coefficient was found as .84. Described variance of the scale was 48.435. Item-total correlation values of the scale were respectively .287 with .609. Item-total correlation values of the scale were changing between .287 and .609. Consequently, 4 factor structures with 5 likert-type “Evaluation Competencies and Attitude Scale” was developed.

Keywords: Evaluation competencies, attitude scale, teacher, teacher candidates

GİRİŞ

Öğretmen yeterliği eğitimin niteliğini ve kalitesini doğrudan etkileyen en önemli faktörlerden biridir. Yeterlik bir işi ya da görevi etkili bir şekilde yerine getirebilmek için sahip olunması gereken nitelikleri belirtir. Şahin (2004) yeterliği “bir görevi icra etmek ve görevin gerektirdiği sorumlulukları yerine getirmek için ihtiyaç duyulan yetenek, bilgi ve beceriler” olarak tanımlamaktadır. Mansfield’e göre (1991) yeterlik alanları, işi yapan kişinin işinde etkili olabilmesi için gerek duyduğu becerilerin ve özelliklerin detaylı ve davranışsal özel tanımlarını içermelidir. Tyler (1978)’a göre; yeterlik, “belli bir beceri, bireyin nasıl yapmasını bildiği bir şeydir.” Temel yeterlikler, öğrencilerin okuldan mezun olduklarında edinmesi gereken yeterliklerdir; bireysel yeterlikler ise kişinin eğitimle kazanılan ilgi, beceri ve yaşam tarzını yansıtır (Akt. Biggs ve Moore, 1993). Bunlara ek olarak Millî Eğitim Bakanlığı “belirlenen hedeflerin öğrencilere aktarılmasına katkı sağlamak, bilgi paylaşımını daha etkin olarak gerçekleştirmek, öğretmenlerin niteliği ve kalitesi için kıyaslama, karşılaştırma yapılabilecek bir sistem oluşturmak, öğretmenlik mesleğinin statüsü ve kalitesi açısından toplumsal beklentileri dengelemek, öğretmenlerin mesleki gelişimlerinde esas alınacak anlaşılır ve güvenilir bir kaynak oluşturmak, ulusal düzeyde profesyonel öğretmenlik seviyesinin tartışılmasında kullanılacak ortak terim ve tanımlamaları içeren bir dil birliği sağlamak, öğretmenlerin bilgi, beceri, tutum ve değerlerini tanımlayarak toplum tarafından fark edilmesini ve toplumun gözünde statülerinin yükseltilmesini sağlamak, öğrencilerin “öğrenmeyi öğrenmesi” için fırsatlar sağlamak, öğretmenlerin görevlerini şeffaflaştırarak veliler ve toplum için kalite güvencesini oluşturmak gibi pek çok amacın gerçekleştirilmesi için öğretmen yeterlikleri belirlemektedir” (MEB, 2008).

Eğitimin nitelikli hale getirilmesi sürecinde önemli bir rol üstlenen öğretmenlerin, sahip olması gereken yeterliklerin bilinmesi ve bu yeterliklerin gerek hizmet öncesi gerekse hizmet içi eğitim programıyla kazandırılması gerekmektedir. MEB (2006) öğretmen yeterliğini; “etkili öğretim ve öğrenim için geliştirilen öğretim programlarını hayata geçirecek ve öğrencileri 21. yüzyıla hazırlayacak olan öğretmenlerde bulunması gereken bilgi, beceri ve tutumlar” olarak tanımlamaktadır. Tschannen-Moran ve Woolfolk Hoy’a (2001) göre, öğretmen yeterliği, “öğretmenin belirli bir bağlamda öğretme görevini başarılı bir şekilde yerine getirebilmesi ve öğrenci davranışlarını değiştirebilmesi için gerekli olan davranışları gösterebilmesi konusundaki inanışları” olarak tanımlanmaktadır. Şahin’e göre (2004) öğretmen yeterliği farklı öğretim ortamlarında etkili bir performans için gerekli olan bilgiler, beceriler, tutumlar ve kişilik özelliklerinin bir bütünüdür. Kahyaoğlu ve Yangın’ da (2007) eğitimde öğrencilerin istenilen seviyeye getirilebilmesinin öğretmen yeterliğiyle ilişkili olduğunu vurgulamaktadır.

Öğretmenlerin pedagojik alanda sahip olması gereken yeterliklerin biri de değerlendirmedir (MEB, 2008). Değerlendirme, bir ölçme işleminden elde edilen ölçme sonuçlarının ölçüt veya

ölçütler takımıyla karşılaştırılarak birey veya nesnelerin ölçülen özellikleri hakkında bir karar verme süreci olarak tanımlanabilir (Alıcı, 2008). Değerlendirmenin; öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerini belirlemek ve öğrencileri programda uygun bir yere yerleştirmek amacıyla programa girişte, öğrencilerin öğrenme düzeylerini belirlemek ve gelişmelerini izlemek amacıyla süreçte ve öğrencilerin yeterlik ve başarılarını saptamak amacıyla çıkışta olmak üzere üç aşamada gerçekleştirildiği belirtilmektedir (Demirel, 2008). Ölçme ve değerlendirmenin etkili bir şekilde uygulanabilmesi için öğretmenlerin ve öğrencilerin gerek hazırbulunuşluk düzeylerini gerek öğrenme eksikliklerini belirlemek, gerekse program sonunda öğrencilerin ulaştığı öğrenme düzeyini saptamak için ölçme aracı geliştirmeleri gerekmektedir. Eğitim sisteminin birer parçasını oluşturan öğrenci, öğretmen, öğretim programı, ders araç ve gereçleri vb. hakkında karara varmak, ölçme araçlarının kullanımıyla mümkün olmaktadır. Ölçme araçları, eğitim sistemine ve uygulamalarına ilişkin verilen çeşitli kararların yerinde ve isabetli olması için gereken bilgileri ortaya koyması bakımından oldukça önemlidir. Ölçme araçlarının etkin bir biçimde kullanılabilmesi için, öğretmenlerin ölçme değerlendirme yöntem ve tekniklerini bilmeleri gerekmektedir (MEB, 2006).

Ölçme değerlendirme faaliyetlerinin etkin ve doğru biçimde gerçekleştirilmesi de, öğretmenlerimizin ölçme ve değerlendirme alanında sahip oldukları bilgi, beceri ve tutumlar, yani yeterliklerle mümkündür. Turgut (1997) öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme yeterlik alanına ilişkin sahip olmaları gereken yeterliklerin; öğretimin hedefini saptama, hedeflere uygun soru hazırlama, ölçme aracı geliştirme, ölçme aracını uygulama, analiz etme ve değerlendirme olduğunu vurgulamaktadır. Karaca (2004) ise, öğretmenlerin; hedef-hedef davranışlara uygun, geçerli ve güvenilir ölçme değerlendirme araçlarını hazırlama, öğretimin etkinliğini ya da öğrencilerin hedef davranışlara ulaşma düzeyini değerlendirme, değerlendirme sonuçlarını öğrencilerin başarısını arttırmada kullanma ve sonuçları diğer eğitimcilere, ailelere ve öğrencilere iletme yeterliklerine sahip olmalarının gerektiğini vurgulamaktadır. MEB (2006), öğretmenlerin ölçme değerlendirme alanına ilişkin sahip olmaları gereken yeterliklerin; ölçme değerlendirme yöntem ve tekniklerini belirleme, değişik ölçme tekniklerini kullanarak öğrencilerin öğrenmelerini ölçme, verileri analiz ederek yorumlama ve öğrencinin öğrenmesine yönelik geri bildirim sağlama ile sonuçlara göre öğrenme ve öğretme sürecini gözden geçirme olduğunu vurgulamaktadır.

Öğretmen için öğrenci başarısını izleme, değerlendirme ve sonuçlarını ilgili taraflarla paylaşma bir sorumluluk olduğu kadar aynı zamanda bir haktır. Çünkü öğretmen, öğretimin etkililiğini ancak değerlendirme sonuçları ile açıklayabilir. Öğretimin yönetimi, planlanması, tasarımı, uygulanması ve yeniden tasarımı öğretimin ve öğrenmenin etkililiğine ilişkin değerlendirme sonuçlarından yararlanılarak gerçekleştirilir. Öğrencilerin öğrenme sürecinde karşılaştıkları güçlüklerin belirlenmesi ve öğretim sürecinde gerekli uyarlamaların yapılabilmesi için, öğrenci başarısının ve gelişiminin sürekli olarak izlenmesi ve değerlendirilmesi gerekir. Türkiye’de, öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yeterliklerinin incelendiği çeşitli çalışmalarda; öğretmenlerin yeni programda yer alan ölçme ve değerlendirme uygulamaları konusunda problemler yaşadığı (Yanpar, 1992; Güven 2001; Bıçak ve Çakan, 2004), ölçme ve değerlendirme konusunda eğitim ihtiyacı içinde oldukları (Gelbal ve Kelecioğlu, 2007), ölçme ve değerlendirmeye dönük belli konu alanlarında kendilerini yetersiz gördükleri (Yapıcı ve Demirdelen 2007; Gözütok Akgün ve Karacaoğlu 2005) ve gelişime ihtiyaç duydukları, daha çok kendilerini yeterli hissettikleri ölçme tekniklerini kullandıkları (Kahramanoğlu ve Ay, 2013) vb. sonuçlara ulaşılmıştır. Bunun yanında Acat ve Demir (2010), Çalık (2007) tarafından

Değerlendirme Yeterlikleri Ve Tutum Ölçeği: Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması

yapılan çalışmalarda, öğretmenler alternatif ölçme-değerlendirme araçları konusunda kendilerini genel olarak yeterli hissetmedikleri belirtilmektedir.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Toplumların başarısı eğitimin kalitesiyle, eğitimin kalitesi lokomotif görevi yapan öğretmenin kalitesiyle de orantılıdır. Öğretmenlerin sahip olmaları gereken yeterliklerin belirlenmesi ve bu yeterliklerin kazandırılabilmesi, öğretmenlik mesleğinin kalitesini artıracaktır. Nitelikli öğretmenlerin çağa uygun becerilerle donatılması ve bu yönde öğretmen yetiştirme programlarının hazırlanabilmesi için öncelikle öğretmenlerin sahip olmaları gereken becerilerin belirlenip mevcut durumun belirlenmesi gerekmektedir. Bu bağlamda; yeterlikleri ölçme yolunda geliştirilen ölçekler önemlidir.

Bu araştırmanın amacı, öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının değerlendirme yeterliklerini ve tutumlarını ölçebilecek geçerli ve güvenilir bir *Değerlendirme Yeterlikleri ve Tutum Ölçeği* geliştirmektir. Bu amaçla geliştirilen ölçekten elde edilen puanlar üzerinden geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır.

Bir alana yönelik tutumların doğru ölçülmesi için öncelikle ölçülecek özelliklere uygun tutum ölçeklerine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç doğrultusunda Değerlendirme Yeterlikleri ve Tutum Ölçeği geliştirilmiştir. Bu ölçek öğretmen yetiştirme politikalarının belirlenmesinde, göreve yeni atanacak öğretmen adaylarının seçiminde, öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarının hizmet öncesi öğretim programlarının hazırlanmasında, öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerinde, öğretmenlerin iş başarıları ve performanslarının değerlendirilmesinde ve öğretmenlerin kişisel ve mesleki gelişimlerinde kullanılabilir.

YÖNTEM

Çalışma Grubu

Araştırma nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeline göre tasarlanmış olup, araştırmanın kuramsal evrenini 2011-2012 yılında Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören son sınıf öğrencileri ve Fen-Edebiyat Fakültesinin farklı bölümlerinden olup formasyon eğitimi alan son sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın uygulanabilir evrenini ise; kasıtlı örnekleme yolu ile belirlenen 218 öğretmen adayı ile Eskişehir ilinde görev alan 48 öğretmen oluşturmaktadır. Çalışma grubunun cinsiyet, fakülte ve bölüm gibi demografik özelliklerine ilişkin dağılım Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Çalışma Grubunun Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı

		<i>f</i>	%
Cinsiyet	Bayan	191	71.8
	Erkek	75	28.2
Fakülte	Fen Edebiyat Fakültesi	227	85.3
	Eğitim Fakültesi	39	14.7
Bölüm	Türk Dili ve Edebiyatı	76	28.6
	Tarih	80	30.1
	Kimya	65	24.4
	Sınıf Öğretmenliği	12	4.5
	İngilizce Öğretmenliği	10	3.8
	Matematik Öğretmenliği	6	2.3
	Matematik	5	1.9
	Türkçe Öğretmenliği	2	0.8
	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	2	0.8
	Diğer	8	3.2
Toplam		266	100

İşlem

Değerlendirme Yeterlikleri ve Tutum Ölçeği geliştirilmesinin ilk aşamasında, *yeterliklerin* yanında uygulama öncesi son basamak olarak görülen *tutum* kavramına ilişkin alan yazın incelenerek öğretmenlerin sahip olması gereken değerlendirme yeterlikleri ve tutumlar belirlenmeye çalışılmıştır. Yurtiçi ve yurtdışında bu alanda yapılan çalışmalar taranmış, eğitimde değerlendirme standartları konusunda referans kaynak olarak kullanılan kitaplar ile ilgili literatürdeki makaleler (Turgut, 1990; Fitzpatrick, Sanders & Worthen, 2004; Tekin, 1993; Erkuş, 2006; Atılğan, Kan ve Doğan, 2007; Nartgün, 2008; Yüksel ve Sağlam, 2012; Kahramanoğlu ve Ay, 2013) incelenerek öğretmen ve öğretmen adaylarına kazandırılmaya çalışılan yeterlikler belirlenmiştir. Ayrıca *Joint Committee on Standards for Educational Evaluation* (JCSEE) standartları temel alınarak her standardı temsil eden maddelerin yazılmasına dikkat edilmiştir. İkinci aşamada her iki liste (yeterlik, tutum) 5’li likert tipi ölçek haline getirilmiştir. Bu incelemeler sonunda ortaya çıkan 33 maddelik taslak, dil bakımından Türk Dili ve Edebiyatı, Program Geliştirme-Değerlendirme ve Ölçme ve Değerlendirme alanlarında uzman akademisyenler tarafından kapsam ve görünüş geçerliliği için incelenmiş; eleştiriler doğrultusunda bazı maddeler çıkartılmış ve bazı maddeler de yeniden düzenlenerek gerekli düzeltmeler yapılarak taslak forma son şekli verilmiştir. Böylece ortaya çıkan taslak form, 20’si olumlu, 4’ü olumsuz (2. , 6. , 12. ve 20. maddeler) olmak üzere toplam 24 maddeden oluşan 5’li likert tipi bir ölçek haline getirilmiştir. Ölçekteki 24 maddeden; ilk 12 madde değerlendirme yeterliklerini, son 12 madde tutumlarını ölçmektedir. Ölçek, geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları için Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi’nde farklı branşlarda eğitim gören son sınıf öğrencilerine, Fen-Edebiyat Fakültesinin farklı bölümlerinde öğrenim gören ve pedagojik formasyon eğitimi alan son sınıf 218 gönüllü öğretmen adayı ile Eskişehir ilinde görev alan 48 gönüllü öğretmene uygulanmıştır. Comrey ve Lee (1992), ölçek uyarlama ve geliştirme çalışmalarında; örneklem büyüklüğü olarak 100’ü zayıf, 200’ü orta,

Değerlendirme Yeterlikleri Ve Tutum Ölçeği: Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması

300'ü iyi, 500'ü çok iyi ve 1000'i mükemmel olarak nitelendirmektedir. Guilford (1954), ölçek geliştirme ve uyarlama çalışmalarında örneklem sayısının en az 200 olması gerektiğini belirtmektedir. Bu bağlamda ölçek geliştirme sürecinde ulaşılan grubun yeterli olduğu söylenebilir.

Değerlendirme Yeterliklerini Belirleme Ölçeği

12 maddelik Değerlendirme Yeterliklerini Belirleme Ölçeği, eğitimcilerin sınıflarını değerlendirme ve belirleme becerilerini ve yeterlik düzeylerini işlevsel kılmak için tasarlanmıştır. Eğitimcilerin değerlendirme düzeylerinin belirlenmesi için geliştirilen benzer araçlarda genel değerlendirmenin yerine, ölçme ve test uygulamaya olan vurgusu ağırlıdır. Bu bağlamda son çalışmalar için bu ölçeklerin kullanımının sınırlı olduğu ve değerlendirmenin daha geniş konularla ele alındığı bir ölçeğin oluşturulmasını gerektiği görülmüştür. 5'li Likert tipi ölçeğin 12 maddesinden her biri "Tamamen Katılıyorum" dan "Hiç katılmıyorum" a doğru sıralanmıştır. Maddelerin bazıları olumlu, bazıları olumsuz olarak ifade edilmiştir. Yanıtlardan yüksek puan alanlar yüksek seviyede güven ve rahatlık düzeylerini temsil etmektedir.

Değerlendirme Tutumları Ölçeği

Öğretmenlerin değerlendirmeye karşı tutumlarını gözden geçirmek için tasarlanan Değerlendirme Tutumları Ölçeği, daha dar çerçeveli değerlendirme uygulamalarındansa, değerlendirme sürecinin kullanılabilirliğine veya yararlılığına karşı tutumları belirlemeye vurgu yapan bir değerlendirme tutum ölçeği niteliğindedir. Maddeler; önem, kullanılabilirlik, etki, sınıf/öğrenci değerlendirme gerekliliğine karşı belirli tutumları ölçmek için tasarlanmıştır. 5'li Likert tipi ölçeğin 12 maddesinden her biri "Tamamen Katılıyorum" dan "Hiç katılmıyorum" a doğru sıralanmıştır. Maddeler Değerlendirme Yeterlik Belirleme Ölçeğindeki gibi olumlu ve olumsuz cevaplara göre aynı şekilde puanlanmıştır. Cevaplardan yüksek puanlar sınıf/öğrenci değerlendirme uygulamalarına karşı olumlu tutumları, düşük puanlar ise olumsuz tutumları temsil etmektedir.

Verilerin Analizi

Değerlendirme Yeterlikleri ve Tutum Ölçeği taslağı ile araştırmaya katılan öğretmen ve öğretmen adaylarından toplanan veriler, bilgisayar paket programı SPSS 16.0 (Statistical Package for Social Sciences) kullanılarak analiz edilmiştir. Madde analizleri yapılarak elde edilen veriler üzerinde yapılan istatistiksel analizler sonucunda veriler üzerinde KMO ve Bartlett Test analizleri yapılmış; faktör analizi yapılabileceği anlaşılmıştır (Balcı, 2009). KMO değerinin yeterli ve verilerin faktör analizi için uygun çıkması üzerine, ölçeğin faktöriyel yapısını belirlemek amacıyla faktör analizi yapılmıştır. Faktör yüklerinin .30'un altında olmaması ve davranış bilimleri açısından açıklanan varyans miktarının % 40 olması yeterli görülmektedir (Büyüköztürk, 2002; Eroğlu, 2008). Bu bağlamda analizlerde faktörlerin her değişken üzerindeki ortak faktör varyansı, maddelerin faktör yükleri, varyans oranları incelenmiş ve maddelerin faktör yükleri en az .30 olarak seçilmiştir. Yorumlamada kolaylık sağlamak amacıyla varimax dik döndürme tekniği kullanılmıştır. Maddelerin dağıldıkları faktörler netleştirilmeye çalışılmıştır. Faktör yükü .30'dan düşük olan maddeler elenerek, analiz sonuçlarına göre faktör yükü .30'dan büyük olan maddeler ikinci analiz için seçilmiş ve toplam 22 madde, belirtilen değerden büyük faktör yüküne sahip oldukları için ölçekte işleyen maddeler olarak kabul edilmiştir. Aynı zamanda hiçbir faktörde kabul düzeyinin üzerinde yük

değeri alamayan maddeler ile iki faktör arasındaki yük değerleri .1'den küçük olan maddeler işlemeyen maddeler olarak kabul edilmiş ve ölçekten çıkartılmıştır. Bu işlemler sonucunda ölçekte kalan toplam 22 maddenin, dört faktör altında toplandığı görülmüştür. Diğer taraftan, faktörlerdeki maddelerin içerikleri, araştırmanın problem cümlesi ve alanyazında kullanılan kavramlar dikkate alınarak faktör adları verilmiştir. Bu çerçevede; 'Değerlendirme Yeterliliklerini Tanımlama' adının verildiği faktör altında 7 madde; 'Değerlendirme Yeterlilikleri' adının verildiği faktör altında 8 madde; 'Olumsuz Değerlendirme Tutumları' adının verildiği faktör altında 4 madde; 'Olumlu Değerlendirme Tutumları' adının verildiği faktör altında ise 3 madde toplanmıştır. İkinci olarak ise, Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı ile güvenilirlik araştırılmıştır. Ayrıca ölçeğin başında, ölçeğin amacı hakkında bilgi verilen bir yönerge yazılmıştır. Ölçekte olumlu ve olumsuz ifadeler yazılırken, yanıtlayıcıyı olumlu ya da olumsuz yanıtlamaya yönlendirici etki yapma olasılığını düşürmek için maddeler karışık olarak sıralanmıştır.

BULGULAR

Değerlendirme Yeterlilikleri ve Tutum Ölçeği'nin geçerlik analizleri çerçevesinde, yapı geçerliği ve madde-toplam korelasyonları hesaplanmıştır. Bulgular aşağıda sunulmuştur:

Değerlendirme Yeterlilikleri ve Tutum Ölçeğinin yapı geçerliğini açıklayıcı faktör analizi ile test edebilmek için ilk olarak Kaiser – Meyer - Oklin (KMO) ve Bartlett test analizleri yapılmıştır. KMO = .870; Bartlett testi değeri ise $\chi^2= 1689.096$; $sd=253$ ($p=0,000$) olarak belirlenmiştir. Bu değerler çerçevesinde, 24 maddelik ölçek üzerinde açıklayıcı faktör analizinin yapılabileceği anlaşılmıştır. Faktör analizi, bir ölçekteki maddelerin birbirini dışta tutan daha az sayıda faktöre ayrılıp ayrılmadığını ortaya çıkarmak amacıyla kullanılmaktadır (Balci, 2009). Ayrıca faktör analizinde kullanılan Temel Bileşenler Analizi ve buna paralel olarak yapılan Varimax Dik Döndürme tekniği sonucunda, faktör yükleri .30'un altında olan maddeler ile iki ayrı faktördeki yükleri arasında en az .10 fark olmayan; bir başka ifade ile yükü iki faktöre de dağılan maddelerin atılması gerekmektedir (Büyüköztürk, 2002). Bu bağlamda ilk aşamada, ölçeğin tek boyutlu olup olmadığını belirlemek üzere temel bileşenler analizi yapılmıştır. Temel bileşenler analizi, faktörleştirme tekniği olarak çok sık kullanılan bir tekniktir (Büyüköztürk, 2002). Bu doğrultuda madde yükü .30'un altında olan 2 madde ölçekten çıkarıldıktan sonra geriye kalan maddeler üzerinde faktör analizi işlemi tekrarlanmıştır.

Analiz sonuçlarını değerlendirmede temel ölçüt, ölçütte yer alan ve değişkenlerle faktörler arasındaki korelasyon olarak yorumlanabilen faktör yükleridir (Balci, 2009; Gorsuch, 1990). Faktör yüklerinin yüksek olması, değişkenin söz konusu faktör altında yer alabileceğinin bir göstergesi olarak görülür (Büyüköztürk, 2002). İşlemler sonucunda ölçekte kalan toplam 22 maddenin, iki faktör altında toplandığı görülmüştür. Son hali ile 22 maddelik ölçeğin KMO değerinin .869; Bartlett Testi değerlerinin $\chi^2=1593.428$; $sd=231$; $p< .000$ olduğu belirlenmiştir. Aynı zamanda ölçek kapsamına alınan maddelerin ve faktörlerin toplam varyansın %48.435'ini açıkladığı belirlenmiştir. Faktör yüklerinin .30'un altında olmaması ve davranış bilimleri açısından açıklanan varyans miktarının %40 olması yeterli görülmektedir (Büyüköztürk, 2002; Eroğlu, 2008).

Faktör analizi yapılan 22 maddenin, dört faktör altında toplandığı gözlenmiştir. Daha sonra, faktörlerdeki maddelerin içerikleri incelenerek faktör adları verilmiştir. Bu çerçevede, 'Değerlendirme Yeterliliklerini Tanımlama' adının verildiği faktör altında 7 madde;

Değerlendirme Yeterlikleri Ve Tutum Ölçeği: Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması

‘Değerlendirme Yeterlikleri’ adının verildiği faktör altında 8 madde; ‘Olumsuz Değerlendirme Tutumları’ adının verildiği faktör altında 4 madde; ‘Olumlu Değerlendirme Tutumları’ adının verildiği faktör altında ise 3 madde toplandığı belirlenmiştir.

Faktörlerin temel bileşenler analizini yapmak amacıyla yapılan döndürme işlemi sonucunda, ölçekte yer alan maddelerin faktör yükleri hesaplanmış ve elde edilen değerler Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Değerlendirme Yeterlikleri ve Tutum Ölçeğinin Asal Eksene Göre Döndürülmüş Temel Bileşenler Analiz Yöntemindeki Maddelerin Faktör Yükleri

Madde No	Döndürme öncesi faktör yükleri	Faktör 1	Faktör 2	Faktör 3	Faktör 4	Madde - Toplam Test Korelasyonu
		Değerlendirme Yeterliliklerini Tanımlama	Değerlendirme Yeterlilikleri	Olumsuz Değerlendirme Tutumları	Olumlu Değerlendirme Tutumları	
S24	.614	.722				.557
S19	.718	.703				.605
S17	.551	.671				.483
S23	.580	.667				.495
S21	.607	.634				.468
S22	.653	.631				.531
S18	.494	.594				.377
S1	.501		.755			.605
S3	.586		.685			.544
S9	.612		.609			.462
S10	.517		.599			.445
S11	.550		.590			.428
S4	.615		.588			.459
S5	.372		.496			.287
S7	.536		.479			.328
S12	.603			.749		.609
S6	.621			.749		.584
S20	.635			.636		.483
S2	.588			.615		.408
S15	.407				.625	.436
S14	.631				.615	.571
S13	.543				.603	.490

Tablo 2 incelendiğinde, Değerlendirme Yeterlikleri ve Tutum Ölçeğini oluşturan maddelerin döndürme öncesi faktör yük değerleri .372 ile .718 arasında değişirken, döndürme sonrası faktör yük değerlerinin .479 ile .755 arasında değiştiği görülmektedir. Alt bölümleri oluşturan faktörlerin madde faktör yük değerleri ayrı ayrı incelendiğinde; birinci faktörü (Değerlendirme Yeterliliklerini Tanımlama) oluşturan maddelerin faktör yük değerlerinin .594 ile .722, ikinci faktörü (Değerlendirme Yeterlilikleri) oluşturan maddelerin faktör yük değerlerinin .479 ile .755, üçüncü faktörü (Olumsuz Değerlendirme Tutumları) oluşturan maddelerin faktör yük değerlerinin .615 ile .749 ve dördüncü faktörü (Olumlu Değerlendirme Tutumları) oluşturan maddelerin faktör yük değerlerinin .603 ile .625 arasında değiştiği görülmektedir.

Değerlendirme Yeterlikleri ve Tutum Ölçeğinde yer alan maddelerin ayırt ediciliklerini belirlemek amacıyla madde-toplam test korelasyonları incelenmiştir. Ölçeğin madde-toplam test korelasyon değerleri .287 ile .609 arasında değişmektedir. Bilindiği üzere düzeltilmiş korelasyon katsayılarının 0,20'den yüksek olması bir maddenin, ilgili faktörün amacına anlamlı düzeyde hizmet edebildiği anlamına gelmektedir (Tavşancıl, 2010). Buna göre maddeler tek tek incelendiğinde korelasyon katsayısı .20'den düşük madde olmadığı düşünüldüğünde, Değerlendirme Yeterlikleri ve Tutum Ölçeğinde yer alan maddelerin ayırt ediciliklerinin yüksek olduğu söylenebilir. Değerlendirme Yeterlikleri ve Tutum Ölçeğine ilişkin güvenilirlik katsayıları, özdeğerler ve açıklanan varyans oranlarına ilişkin sayısal değerler Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Değerlendirme Yeterlikleri ve Tutum Ölçeğinin Alt Boyutlarına Göre Güvenirlik Katsayıları, Özdeğerler ve Açıklanan Varyans Oranları

Alt Boyutlar	İşleyen Maddeler	Çıkarılan Madde Sayısı	Faktörlerin Güvenilirlik Katsayıları	Faktörlerin Özdeğerleri	Faktörlerin Açıklanan Yığılmalı Varyans Oranları
Değerlendirme Yeterliliklerini Tanımlama	S24, S19, S17, S23, S21, S22, S18	1	.823	5.848	16.021
Değerlendirme Yeterlikleri	S1, S3, S9, S10, S11, S4, S5, S7	1	.788	2.057	31.397
Olumsuz Değerlendirme Tutumları	S12, S6, S20, S2		.644	1.690	40.577
Olumlu Değerlendirme Tutumları	S15, S14, S13		.574	1.061	48.435
GENEL	22	2	.84		

Değerlendirme Yeterlikleri ve Tutum Ölçeğinin yapı geçerliliğini belirlemek amacıyla yapılan faktör analizi sonucu ölçeğin alt boyutlarında işleyen maddeler belirlenmiş ve işlemeyen maddeler ölçekten çıkartılmıştır. Buna göre; “Değerlendirme Yeterliliklerini Tanımlama” alt boyutunda 17, 18, 19, 21, 22, 23 ve 24. maddeler yer alırken işlemeyen bir madde ölçekten çıkartılmıştır. “Değerlendirme Yeterlikleri” alt boyutunda 1., 3., 4., 5., 7., 9., 10. ve 11. maddeler yer almış ve işlemeyen bir madde ölçekten çıkartılmıştır. “Olumsuz Değerlendirme Tutumları” alt boyutunda 2., 6., 12. ve 20. maddeler yer almıştır. “Olumlu Değerlendirme Tutumları” alt boyutunda 13., 14. ve 15. maddeler yer almıştır. Bu boyutlarda tüm maddeler işler durumda oldukları için çıkarılan madde olmamıştır. Genel olarak kabul düzeyinin üzerinde yük değeri alamayan maddeler ile iki faktör arasındaki yük değerleri. 1'den küçük olan toplam iki madde ölçekten çıkarılmıştır. Yapılan analizler sonucu yeterli düzeyde koşulları sağladığı düşünülen 22 madde ile Değerlendirme Yeterlikleri ve Tutum Ölçeği geliştirilmiştir. Tüm ölçeğin güvenilirlik katsayısı Cronbach α =.84 olarak bulunmuştur. Bu değer, ölçeğin güvenilir olduğunu göstermektedir. Bu değerler çerçevesinde, ölçeğin güvenilir ölçümler yapabildiği

Değerlendirme Yeterlikleri Ve Tutum Ölçeği: Geçerlik Ve Güvenilirlik Çalışması

söylenbilir. Nitekim güvenilirlik katsayısının .70 ve üzerinde olması, ölçeğin güvenilirliğinin bir göstergesi olarak kabul edilmektedir (Büyüköztürk, 2002; Gorsuch, 1983).

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırma, öğretmen ve öğretmen adaylarının değerlendirme yeterliklerini ve tutumlarını ölçmeye yönelik bir ölçek geliştirmek amacıyla yapılmıştır. Değerlendirme yeterlikleri ve tutum ölçeği beş basamaklı likert tipi bir ölçek olup dört faktör altında toplanabilen 22 maddeden oluşmaktadır. Bunlar sırasıyla, ‘Değerlendirme Yeterliklerini Tanımlama’ adının verildiği faktör altında 7 madde; ‘Değerlendirme Yeterlikleri’ adının verildiği faktör altında 8 madde; ‘Olumsuz Değerlendirme Tutumları’ adının verildiği faktör altında 4 madde; ‘Olumlu Değerlendirme Tutumları’ adının verildiği faktör altında ise 3 madde toplandıği belirlenmiştir.

Öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirmeye yönelik yeterlik algılarının tespitinde kullanılmak üzere geliştirilen bir ölçekte (Karaca, 2004) toplam dört boyut belirlenmiştir. Bunlar “Ölçme Aracını Uygulama, Analiz Etme ve Değerlendirme Konusundaki Yeterlikler”, “Hedeflere Uygun Soru Hazırlama Konusundaki Yeterlikler”, “Ölçme Aracı Geliştirme Konusundaki Yeterlikler” ve “Öğretimin Hedefini Saptama Konusundaki Yeterlikler” dir. Aynı zamanda Nartgün (2008)’de “temel kavramlar”; “ölçme teknikleri”; ve “istatistiksel çözümler ve raporlaştırma” biçiminde adlandırılan ve 3 faktörden oluşan ölçme ve değerlendirme yeterlik algısı ölçeği geliştirmiştir. Bu ölçeklere bakıldığında bu araştırmadaki birinci ve ikinci faktörlerle benzerlik gösterdiği görülmektedir.

Eğitim öğretim etkinliklerinin amacına ulaşım ulaşmadığını belirlemek, gerekli önlemleri alarak düzenlemeler yapmak kuşkusuz ölçme ve değerlendirme uygulamalarının doğru ve uygun yapılması ile mümkündür. Bu işlerin sağlıklı yürütülmesi içinde eğitimin temel yapı taşlarından olan öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yeterliklerinin yüksek olmasına bağlıdır. Bu bağlamda da bu yeterliklerin ortaya konması ve değerlendirme alanında eğitimcilerin tutumlarının ortaya çıkarılması önem arz etmektedir. Değerlendirme yeterlikleri ve tutum ölçeğinin, öğretmen ve öğretmen adaylarının değerlendirme yeterlikleri ve tutum düzeylerinin belirlenmesinde kullanılabilir geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğu söylenebilir. Ölçeğin geliştirilmesi sürecinde, dünyada ve ülkemizde değerlendirme yeterlikleri ve tutumları alanında, yaşanan değişimler dikkate alınmıştır. Ölçekten atılan maddelerinde uluslararası standartlarda yer almasına rağmen (değerlendirme ve etik) Türk kültüründeki öğretmen ve öğretmen adaylarında geçerli olmadığı görülmüştür. Her ne kadar çalışma grubu olarak eğitim fakültesi son sınıf öğrencileri, formasyon öğrencileri ve öğretmenlerden oluşan sınırlı sayıda bir grup alınmış olsa da, bu sınırlığın, yalnızca ölçek geliştirme çalışmasını yapabilmek için söz konusu olduğu belirtilmelidir. Bundan sonra yapılacak çalışmalar için, ölçeğin iç tutarlılığının geliştirilmesi ve geçerliliğinin geniş bir örneklem grubundan elde edilecek verilerle doğrulayıcı faktör analizine tabii tutularak sınanması önerilmektedir.

REFERANSLAR

- Acat, M. B., & Demir, E. (2010). İlköğretim programlarındaki alternatif değerlendirme yöntemlerinin uygulanmasında karşılaşılan sorunlara ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri. *Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29, 337-356.
- Alıcı, D. (2008). Öğrenci performansının değerlendirilmesinde kullanılan diğer ölçme araç ve yöntemleri, Ed. S. Tekinal. *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*, 127-165.

- Atılğan, H., Kan, A. ve Doğan, N. (2007). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*, Geliştirilmiş İkinci Baskı. Anı Yayıncılık. Ankara
- Balcı, A. (2009). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem, Teknik ve İlkeler*, Ankara: Pegem Akademi
- Bıçak, B. ve Çakan, M. (2004). *Lise öğretmenlerinin sınıf içi ölçme ve değerlendirme uygulamalarına dönük görüşleri*. Milli Eğitim Bakanlığı, Orta Öğretimde Yeniden Yapılanma Sempozyumu, Bildiri, Ankara
- Biggs, J. & Moore, P. (1993). *The process of learning*, 3rd. ed. Australia: Prentice Hall.
- Büyüköztürk, Ş. (2002). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Comrey, A. L. & Lee, H. B. (1992). *A first course in factor analysis*. Hillsdale, NJ: Erlbaum
- Çalık, S. (2007). Sınıf öğretmenlerinin yenilenen ilköğretim programlarının ölçme ve değerlendirme süreci hakkındaki düşünceleri üzerine bir araştırma. *16. Eğitim Bilimleri Kongresinde Sunulmuş Bildiri*.
- Demirel, Ö. (2008). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Eroğlu, A. (2008). Faktör analizi. Ş. Kalaycı (Ed.), *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri içinde* Ankara: Asil Yayın Dağıtım. s. 321-331
- Erkuş, A. (2006). *Sınıf Öğretmenleri için Ölçme ve Değerlendirme: Kavramlar ve Uygulamalar*, Ekinoks Yayınları. Ankara
- Fitzpatrick, J. L., Sanders, J. R., & Worthen, B. R. (2004). *Program evaluation: Alternative approaches and practical guidelines*. Pearson: USA.
- Gelbal, S. & Kelecioğlu, H. (2007). Öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yöntemleri hakkındaki yeterlik algıları ve karşılaştıkları sorunlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, 135-145.
- Gorsuch, R. L. (1990). Common factor analysis versus component analysis: Some well and little known facts. *Multivariate Behavioral Research*, 25(1), 33-39.
- Gözütok, D., Ö. E. Akgün ve C. Karacaoğlu (2005). İlköğretim programlarının öğretmen yeterlilikleri açısından değerlendirilmesi. *Yeni İlköğretim programlarını değerlendirme sempozyumu*, 14-16 Kasım 2005, Kayseri. 17-39.
- Guilford, J.P. (1954). *Psychometric Methods*. McGraw-Hill Education.
- Güven, S. (2001). *Sınıf öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirmede kullandıkları yöntem ve tekniklerin belirlenmesi*. 10. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresinde sunulmuş bildiri, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu
- Kahramanoğlu, R. & Ay, Y. (2013). Examination of the primary teacher candidates' special field competence perceptions as to different variables, *International Journal of Turkish Literature Culture Education*, 2(2), 285-301.
- Kahyaoğlu, M. ve Yangın S. (2007). İlköğretim öğretmen adaylarının mesleki öz-yeterliliklerine ilişkin görüşleri. *Kastamonu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15 (1), 73-84.

Değerlendirme Yeterlikleri Ve Tutum Ölçeği: Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması

- Karaca, E. (2004). Öğretmen Adaylarının Ölçme ve Değerlendirme Yeterliklerine İlişkin Likert Tipi Bir Yeterlik Algısı Ölçeğinin Geliştirilmesi, *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S.10, 2004.
- MEB. (2006). *Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri*. Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü.
- MEB. (2008). *Öğretmen Yeterlikleri. Öğretmenlik Mesleği Genel ve Özel Alan Yeterlikleri*. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.
- Nartgün, Z. (2008). Öğretmen adayları için ölçme ve değerlendirme genel yeterlik algısı ölçeği Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2): 85-94.
- Şahin, A. E. (2004). Öğretmen yeterliklerinin belirlenmesi. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, 5, 58.
- Tavşancıl, E., (2010). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*. 4. Baskı Ankara: Nobel Yayınları.
- Tekin, H. (1993). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*, 8. Baskı, Yargı Yayınları, Ankara.
- Tschannen-Moran, M., ve Woolfolk Hoy, A. (2001). Teacher efficacy: Capturing an elusive construct. *Teaching and Teacher Education*, 17, 783–805.
- Turgut, M.F. (1990). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Metotları*, 7. Baskı. Saydam Matbaacılık: Ankara.
- Turgut, M. F. (1997). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Metodları*. Ankara: Yargıcı Matbaası.
- Yanpar, T. (1992). *Ankara İlkokullarındaki İkinci Devre Öğretmenlerinin öğretmenlik mesleği ve konu alanlarıyla ilgili eğitim ihtiyaçları*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yapıcı, M. ve C. Demirdelen (2007). İlköğretim 4. sınıf programına ilişkin öğretmen görüşleri. *İlköğretim Online*, 6(2), 204- 212.
- Yüksel, İ., & Sağlam, M. (2012). *Eğitimde program değerlendirme*. Anakara: Pegem Akademi.

Ek-1

DEĞERLENDİRME YETERLİKLERİ ve TUTUM ÖLÇEĞİ

Değerli Öğretmen ve Öğretmen Adayları,

Bu ölçek, öğretmen ve öğretmen adaylarının değerlendirme yeterliklerini ve tutumlarını ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Aşağıda verilen değerlendirme yeterlikleri ve tutumları ile ilgili ifadelerden size en uygun seçeneği işaretleyerek görüşünüzü belirtiniz. Araştırmaya sağladığınız katkıdan dolayı teşekkür ederim.

A: DEĞERLENDİRME YETERLİKLERİNİ BELİRLEME ÖLÇEĞİ

Açıklama: Bu ölçekte sınıf içi değerlendirme uygulamalarınıza ilişkin düşüncenizi ifade eden Tamamen Katılma veya Hiç Katılmama düzeyinde seçenekler verilmiştir. Lütfen aşağıda yer alan her bir ifadeyi okuyarak size uygun gelen seçeneği işaretleyiniz. Tamamen katılma ya da hiç katılmama derecesini tanımlamak için kullanılan ölçek aşağıdaki gibidir.

	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
1. Öğrenci değerlendirmelerimin niteliğini değerlendirmede yeterli kaynağa sahibim.					
2. Değerlendirme etkinliklerim öğrenci başarısında az etkiye sahiptir.					
3. Değerlendirme etkinliklerim öğrenci değerlendirme ölçütleriyle uyumludur.					
4. Öğrencilerle değerlendirme sonuçları ile ilgili iletişim kurmada rahatımdır.					
5. Etik dışı, yanlış ve yasal olmayan değerlendirme uygulamalarını ayırt edebilirim.					
6. Değerlendirme etkinliklerimi açıklarken zorlanırım.					
7. Diğer öğretmenlerle değerlendirme etkinliklerimi rahatlıkla tartışırım.					
8. Değerlendirme etkinliklerim için zamanımı verimli kullanırım.					
9. Değerlendirme araçlarım, öğrenme amaçlarıyla yakından ilişkilidir.					
10. Puanlama işlemlerim son derece geçerli sonuçlar verir.					
11. Standartlaştırılmış testler gibi dış değerlendirme araçlarının uygunluğunu değerlendirebilirim.					
12. Ölçme puanlarına ve sonuçlarına dayalı olarak öğrenciler hakkında bireysel kararlar vermekte zorlanırım.					

B- DEĞERLENDİRME TUTUM ÖLÇEĞİ

	Tamamen Katılıyor	Katılıyor	Kararsız	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
13. Öğrenme amaçlarının niteliği hakkında karar vermede sağlam sınıf değerlendirme becerileri gereklidir.					
14. Ölçme süreçlerini yürütürken sınıf değerlendirme yönergeleri önemli bir bilgi kaynağıdır.					
15. Öğrencilerin bireysel öğrenme gereksinimlerini belirlemede değerlendirme bilgileri en iyi yoldur.					
16. Öğrenci öğrenmelerini anlama, sınıf değerlendirme etkinliklerine günlük ve sürekli bir dikkati gerektirir.					
17. Öğrencilerin değerlendirme etkinliklerinin nedenlerini anlamaları önemlidir.					
18. Ailelerin değerlendirme etkinliklerinin nedenlerini anlamaları önemlidir.					
19. Değerlendirme etkinliklerinin niteliğini düzenli olarak gözden geçirmek önemlidir.					
20. Öğretmenlerin sınıf değerlendirme etkinliklerinin niteliğini sorgulamak için zamanları yoktur.					
21. Değerlendirme etkinliklerinin öğrenme amaçlarıyla tutarlı olması önemlidir.					
22. Öğretmenin hazırladığı sınavların ve ödevlerin geçerliliği ve güvenilirliği önemlidir.					
23. Öğretmenin değerlendirme etkinliklerini diğer öğretmenlerle tartışması önemlidir.					
24. Ölçme uygulamalarının kişisel olarak öğrenciler için anlamlı olması önemlidir.					